

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece 3.— 4.50 za pol leta 6.— 9.— za vse leto 12.— 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročilne se sprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglas se računa po tarifi v petiču; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mor biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulice Molino p. o. o. hšt. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprta reklama cije so prosta poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„P. edinosti je moč“

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod v Ljubljani.

Dne 14. septembra 1897.

Primorske razmere.

(Dalje.)

V Istri, gospoda moja, imamo 17.000 hrvatskih in slovenskih otrok, ki nimajo niti slovenske niti hrvatske šole, ki nimajo sploh n i k a k e šole. V mnogih krajih pa služijo učilnice samo v ta namen, da se poitalijančuje hrvatska deca.

Več nego 24 let prosijo istrski Hrvati, in njim so se pridružili tudi isterski Slovenci, da naj bi se jim napravil v Pazinu gimnazij z hrvatskim učnim jezikom. Prvi se je za to začel boriti navzoči starina dr. Dinko Vitezić. (Burno klicanje: Živio Vitezić!) Zagovarjala se je ta zahteva na Dunaju v državnem zboru, v deželnem zboru; prosilo, da se izvrši, v občinskih zastopih, kolikor jih je v Istri slovanskih, ali za vse to ima vlada zatvorjena ušesa, in še dandanes nima 140.000 Hrvatov in 44.000 Slovencev v Istri nikake, niti jedne hrvatske srednje šole. A ne le isterski Slovenci in Hrvati je nimajo, niti za vse Primorje, kjer prebiva blizu 400.000 Slovencev in Hrvatov, ni niti jedne slovanske srednje šole! (Klici: „Zalostno!“)

Da nimamo viših šol, to sami znate, gospoda moja. Sicer obstoji v drugi državni polovici, v Zagrebu, vseučilišče Franja Josipa I., na katerem bi se zamogli vzgajati hrvatski in slovenski mladenci, ali obiskovanju tega vseučilišča postavljajo se vsakojake zapreke.

Naša šola meri glavno na to, da naši slovenski in hrvatski sinovi ali ostanejo v tmini neznanja, ali pa, da se edgajajo janičarji, izrodni, izdajice svojega roda. (Velikanska razburjenost.)

In kako je, gospoda moja, po uradih? Na političnih, finančnih, poštnih in telegrafskih uradih je večinoma tako, kakor da bi bila Primorska nemško-italijanska pokrajina. To spričujejo napisi na raznih državnih poslopih v Trstu, kakor n. pr. tudi na kolodvoru državne železnice. Tam ne vidite slovenskega ali hrvatskega napisa, nego samo nemško-italijanske napise. Isto tako je tudi na novem poštnem in telegrafskem poslopiju, akoravno je v tem poslopiju ravnateljstvo ne le za Primorsko, nego tudi za Kranjsko, torej za preko 800.000 slovanskih stanovnikov!

PODLISTEK

Iz vojakovega dnevnika.

Spisal: Janko Kessler.

Hotel sem biti zvest svojemu namenu, zlasti sem želel, da bi kaj poizvedel o tej deklici; zato sem krenil proti poslopiju.

Pred menoj je stal nekdanji samostan redovnic sv. Klare, podrt in razrušen. Poznalo se je, da je čas pokazal vso svojo moč na tej gotiški stavbi. Nikjer nisem mogel najti letnic, le nekaj spomenikov sem opazil v zidu, nad katerim pa je streha rezala tako sumljivo, da jih niti čitati nisem mogel. Le na južni strani je bilo novo popravljeno stanovanje, tja notri je izginila moja lepa neznanca.

„Dragica, boš me noč večerjali v lupi?“ vprašal je neki glas v veži skrbljivo in prijazno. „Teta, nočoj ne bodem večerjala, glava me boli“, glasil se je nežni odgovor iz sobe.

„I, kaj bode tisto, človek mora jesti, ako

Nikjer ne videte nikakega znaka, da tu urađujejo za prebivalstvo, ki je v tako ogromni večini slovansko. In celó v slovenski okolici tržaški odprla se je v najnovejšem času pošta, katera ima samo nemške in italijanske, nikjer pa slovenskih napisov, dočim poštarica zasmehuje naše ljudi, zahtevajoče svoje pravice. To vse boli, gospoda, to peče; preteško je že govoriti . . . čas je, ko treba delati. (Burno odobravanje.)

In kako postopajo politične in druge upravne oblasti? Večinoma dopisujejo nemški ali italijanski tudi slovenskim in hrvatskim strankam in občinam. Nekim občinam dopisujejo tudi hrvatski ali slovenski — ali ne prašajte kako?! — a samo, kadar so v to prisiljene. A tistim občinam, ki jih silijo v to, tistim občinam se osvetijo oblastva, gledajo, da zopet pridejo v zastopstva taki ljudje, ki hočejo, da se jim dopisuje italijanski. Tako se je zgodilo v Lovranu, tako v Veprincu; in za to imamo dokaz tudi v Pomjanski občini. Dokler je zastopstvo italijansko, navadno sme delati, kar hoče, in oblastva se malo ali nič zmenijo za to; ako pa je slovenski ali hrvatski zastop pregrešil samo kako malenkost, že gledajo, da mu delajo sitnosti — kakor jim jih delajo sploh — ali da ga odpravijo.

Prosim, da se smem tukaj spomniti slučaja, ki se je dogodil v najnovejšem času v Pomjanu. V slovenski občini pomjanski bilo je razpuščeno slovansko zastopstvo, še predno je začelo poslovati, in začasna uprava se je izročila upokojenemu uradniku, ki niti ne zna slovenski. Pridelila sta se mu dva moža, katerih jeden pripada slovenski, drugi italijanski stranki, dočim je za občinskega tajnika bil vzet največji rogovilež za italijansko stranko, ki drugače živi ob cesarskem kraljevem kruhu. Tako se dela na Primorskem za Badenijeve vlade! (Velikanska razburjenost.) (Pride še.)

Vseslovenski shod in naši socijalni demokratje.

VI

Da, dragi čitatelji: „Svoboda“ je zilla nekoliko vode v morje! Omenivši onega odstavka v govoru Spinčičevem, kjer je pripovedal, da je v Istri 17000 naših otrok, ki nimajo nobene ljudske šole in da 400.000 Hrvatov in Slovencev nimajo

hoče živeti“, prigovarjala je teta prepričevalno moji neznancki Dragici.

„Ljuba teta, meni, ki bi rada umrla, ni treba jesti“, odvrnila je deklica milo tožeče.

„Dragica, dete moje, ali ne veš, da je pregrešno tako govorjenje?“ karala jo je mehko teta Mara. „Nikar ne vzbujaj davnih spominov: ne koristijo nič, škodujejo pa mnogo“. Pri teh besedah je pretrgala pogovor ter stopila v sobo k nečakinji

„Milana sem videla in vendar ni bil on; zbežala sem pred njim in sedaj mi je neizmerno tesno pri sren“.

„Ubožica“, je dejala teta Mara in objela ljubljeno nečakinjo, saj drugega tolažila ni imela za njo. Le-ta pa se je krčevito oklenila njenega vratu ter se zjokala v njenem objetu.

Ganil me je ta prizor. Odmaknil sem se iz pred okna in nepomišljaje se sem vstopil.

Pozdravivši jo spoštljivo razodel sem brez ovinkov teti Mari namen svojemu prihodu, kajti

nijedne srednje šole, vsklika „Svoboda“: „Bravo Tukaj se najdemo!“ In potem piše: „Šol je po celem Avstriji premalo, pri nas so v tem obziru uprav turške razmere. Šol potrebujemo in dobiti jih moramo, to je prirodno pravo. Ne le ljudskih in srednjih, temveč tudi višjih šol. Za vse narode: Čehe, Nemce, Poljake, Rusine, Italijane, torej tudi za Slovence in Hrvate. In sicer narodne šole, ker se ne more deteta v tujem jeziku izobraziti!“

Same zlate besede, kolikor jih je „Svoboda“ je v teh stvkih napisala samo zlato zrnje. Misliti bi morali torej, da smo se vendar sešli tu z „Svobodo“ na stališču pametnega pedagogičkega načela. Ali kakor se po vsem postopanju socijalnih demokratov vlečeta neko nesoglasje in neka nedoslednost, da se protislovja vijejo po njem kakor cesta serpentina po strmem bregu, tako je tudi tu list „Svoboda“ poskrbel hitro — par vrst nižje deli — da je do tal porušil lepo — iluzijo.

Rekli smo, da smo se vendar eukrat srečali na stališču pametnega, ne — jedino veljavnega pedagogičkega, vzgojevalnega načela. Torej pametna stvar! Za pametno stvar pa menda lahko delujejo zložno vsi pametni ljudje, ne gledé na to, da jih morda ločijo nazori o katerih drugih vprašanjih. Toda „Svoboda“ pravi hitro, da se boji, da dobi v nas slabe pomočnike za to pametno stvar. In v tem svojem strahu je zapisala na svoj prapor hrvatski pregovor: „Uzdaj se u se in u svoje kljuse!“

Taki so! O tem in onem bi se še dale govoriti z njimi, le o tem, kar je glavno, kar je prvo, česar treba neizogibno, ako hočemo doseči ona prava, o katerih priznava tudi „Svoboda“, da so „prirodna“, le o tem nočejo čuti: o zložnem delu vsaj o takih vprašanjih, za katere se lahko izjavimo vsi. Torej tudi v borbi za najnaravnejše pravo, za pameten pouk mladine, za solidno podlago bodočemu napredku vsega naroda, nočejo socijalisti privoliti v kooperacijo vseh stanov! Oni ne zaupajo nikomur, oni hočejo jezdit le svoje socijalistiško kljuse, dasi morajo vedeti in smo uverjeni, da tudi vedo prav dobro, da njih kljuse same za-se ne privleče nikdar našega naroda na ono višino, na kateri ga želi videti čim prej, kdor je rodoljub, kdor hoče dobro temu rodu.

Oni hočejo tako in nočejo drugače: oni hočejo zidati pregraje med delavskim stanom in dru-

Dragica, ta nežni angelj, je izginil takoj po pozdravu.

„Gospod, rada ustrezem vaši želji ter vam povem njeno zgodbo“. Z neko gracijo, ki je jasno pričala, da je žena iz takozvanih boljnih krogov, ponudila mi je stol ter prisela tudi sama...

Bledi mesec že visoko plava po nebu; zvezde se utrinjajo na zahodu kakor bi se htele potopiti v hladni kopelji... završiti moram. Oči mi lezejo vkup, kajti medla mesečina, pri kateri te vrstice izročujem tebi, predragi mi dnevnik, ne ostaja brez svojega upliva. Torej za nočoj dovolj!

Srce, upokoji se; zakaj mi bješ tako burno? Ti je ne moreš osrečiti, ti si preslabo za njo, ti je nisi vredno!..

Misel poraja misel in vse so pri njej, jedino pri njej. Nihče nima sočutja z njo razun tete Mare; nihče jej ne želi mirnega počitka, ko zagrinja noč naravo v svoje tiho krilo; naj jej torej zakličem jaz iz daljave: lahko noč! (Pride še.)

gimi stanovi, mesto da bi delali na to, da bi se ljudje kolikor le možno bližali jeden drugemu. Kaj nam hasne vse deklamovanje o „prirodnih“ pravicah, ako zajedno odklanjamo jedini način, ki bi nas mogel dovesti do uživanja teh prirodnih pravic? Kaj nam pomaga vse moralno zgražanje lista „Svoboda“ na „turških razmerah“, ki vladajo baje pri nas; kaj nam pomagajo „pripovedovanja“, da smemo in moramo zahtevati dovoljao ljudskih, srednjih in viših šol; kaj nam pomaga zatrjanje socialistiškega glasila, da imamo vsi jednake pravice, Čehi in Nemci, Poljaki in Malorusi, Italijani in Slovenci oziroma Hrvatje — kaj nam pomaga, pravimo, vse to moralno zgražanje, to vnemanje za pametno stvar, ako pa isto glasilo v isti hip meče denuncianstvo v obraz onemu, ki je po zaslugi ožigosal iste „turške razmere“ in se je idejalno ognjevitostjo potegnil za isto jednako pravo za vse! Čudno postopanje to, ako na jedni strani pritrjujem trditvam koga o vnebovpijočih nedostatkih, na drugi stvari pa brezobzirno odklanjamo njega sodelovanje za odpravo istih kričečih nedostatkov? To se nam tako zdi, kakor bi rekel kdo: voda je dobra in potrebna stvar, zlimo jo torej ta škafič, kolikor jo imamo — v morje! Take meni tudi „Svoboda“. Spinčić je govoril pametno o potrebi šol v materinem jeziku, vendar treba izliti njega izvajanja v morje mejsebojnega nezaupanja in naspretovanja; žnjim ukupno ne sme delati delavec niti za pametne stvari. Škafiča vode ni poznati v morju, tako malo se bodo poznale na našem narodnem delu le platoniška izjavljanja socialistov za naša „prirodna prava“.

Seveda utemeljuje „Svoboda“ svoje nezaupanje s tem, da je Spinčić — klerikalec. Gospóda, čujte odkrito besedo! Spinčić je katoliški duhoven! Pred pametnim človekom, pred človekom, ljubečim le take ljudi, ki zvesto vrše svoj poklic, zgubiti bi moral Spinčić vse spoštovanje v tisti hip, ko bi nehal biti „klerikalec“. Ali on je „klerikalec“ v najplemenitejem zmislu te besede, in kdor ga pozna, kakor ga poznamo mi, vzklikne gotovo z nami: Bog nam daj mnogo, ne — samih takih „klerikalcev“! Spinčić je one vrste klerikalcev, ki dajejo Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjega, ki pa zahtevajo vsporedno, da država in človeštvo dasta narodu, kar je narodovega!

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 13. oktobra 1897.

Državni zbor. Včeraj so se jeli zbirati črni oblaki nad ministersvom Badenijevem. Pričela se je razprava, usodna razprava, od katere boče zavisto, da-li pridejo grof Badeni in tovariši na za tožno klop, prav kakor zločinci, ker so kršili ustavo s tem, da so izdali jezikovne naredbe. Strašni dnevi so prišli za grofa Badenija... Ne, saj se šalimo samo, saj ne boče tako hudo. To jedino boče, s čemer se boče mogla ponašati obstrukcija, da je prisilila zbornico, da brez dobička za ljudstva potraji zopet dobrega pol tedna. Kaj dé to, saj račun boče itak moralo poplačati iste oškodovano prebivalstvo.

Najprvo sta prišla v razpravo predloga nemške ljudske stranke in nemških nacjonalcev, da je grofa Badenija staviti pod obtožbo radi naredbe, ki jo je izdal do političkih oblasti glede postopanja vladnih komisarjev na zborovanjih in shodih. Predlog nemške ljudske stranke je utemeljeval posl. Hohenburger. Očital je Badeniju, da je sam kršil zakon in da je v oni naredbi naložil tudi uradnikom, naj kršijo zakon. Hohenburger je govoril še precej mirno. Tem ostreji je bil nemški nacjonalec Wolf. Ko se je dvignil Wolf, je bilo nenavadno gibanje v zbornici in na galeriji. Poslanci so se zbrali okolo govornika. Wolf je menil: ako bi imeli pri nas parlament, kateremu bi bilo kaj do suverenosti naroda, ne bi niti trebalo utemeljevati tega predloga; zadoščalo bi, da bi prečitali dotični dekret. Dekret da ni kršil le pravice Nemcev, ampak vseh narodov, živečih v konstitucionalni državi. Pripovedoval je ob splošni veselosti, kako se čisto plenijo časniki le po nalogu političnega namestnika v pokrajini. V nekem slučaju da niso mogli in niso mogli najti ničesar, s čemer bi opravičili zablombo. Slednjič so srečno našli neko notico o — koleri v Mali Aziji. Uredn. je sicer uročilo pritožbo proti zablombi, toda brez uspeha. Potem je govoril Wolf o postopanju vlad-

nih komisarjev na shodih in zborih. To postopanje da je slično onemu o konfiskovanju časopisov. Pozival je vse zares liberalne elemente, naj se združijo, da dobimo vendar enkrat zares konstitucionalnih pravic.

Za Wolfom se je oglašil Badeni. Pred seboj ni imel nikakih belešk, iz česar je sklepati, da je improviziral svoj govor. Trdil je, da dotična naredba ne obseza ničesar nezakonitega; izdala se je le ozirom na razburljive dogodke v parlamentu. Potrebno je bilo, da se uradnikom natančno določi obseg njih dolžnosti in pravic. Ministerski predsednik je protestoval proti trditvi, kakor da imajo uradniki nalog, nastavljeni pastí govornikom na shodih, da jih namreč puste govoriti, le da se more potem postopati proti njim. Ker je bilo na tem mestu živahno oporekanje na levi, je vskliknil govornik: nikakor se ne dam ovirati po kričanju, raje se odpovem besedi. Naredba ni bila določena za javnost in se je priobčila javnosti nezakonitim in nepravilnim putem. Postopanje dotičnega uradnika, ki je izdal naredbo, je obsoditi najstrožje. Zagrešil se je proti dolžnosti in prisegi. Bolje bi bilo, da poslanci niso izkoristili to spozabljenje v dolžnostih. Uradniki v Avstriji so zvesti v svoji dolžnosti in na korist prebivalstva je, da ostanejo taki. Desnica je pleskala burno. Razprava se je pretrgala. Tu le kratko opazko. Nam se zdi čudno, ko čujemo toli ostro sedbo o postopanju dotičnega policijskega uradnika; čudno se nam zdi, ker nismo čuli, da bi se mu bil skrivil le eden sam las radi vse te „Pflichtvergessenheit“. K večjemu da se je premeščenje na — boljše mesto smatralo za kazeno.

K položaju. Dunajski poročevalec tržaškega „Piccola“ nam je predložil danes senzacionalno vest, v kateri zatrjuje zopet in zopet, da jo je dobil iz najverodostojnega vira in da se že v naprej more postaviti po robu vsem morebitnim oporekanjem. V tem zmislu vsprejemlje poročevalec „Piccola“ vso odgovornost za točnost svojih informacij. Vest „Piccolovega“ poročevalca bi bila ta, da grof Badeni odstopi še pred Bošičem. Do tega sklepa — ki je nepremičen — da je prišel deloma po političkih, deloma po osebnih ozirih. Ležeče da mu je le še na tem, da zbornica vsprejme nagodbeni provizorij z Ogersko in pa proračunski provizorij. Grof Badeni da je že pred meseci izjavil svojo iskreno željo po odstopu, in le po volji cesarjevi je ostal na svojem mestu.

Državni zbor se odgodi — tako poroča isti poročevalec — proti koncu novembra in takoj potem poda grof Badeni svojo ostavko.

Baron Dipauli išče zaveznikov baje izven desnice. Tako poroča vsaj praška „Politik“. Pri poslancih: Italijanu Baseviju in Nemcih Nitscheju, Grossu in Steinwenderju je že poskušal svojo srečo, da bi jih pridobil za svoj predlog. Vest ta je vendar premonstrozna, da bi jo mogli kar verjeti. Nemogoča pa ni. Ali, ako se pokaže resnično, potem bi mogli reči, da je katoliška ljudska stranka podobna možu, ki je iz golega strahu pred smrtjo šel tja in se — obesil! Ali ni tako? Katoliški in konservativni Dipauli se boji nemškonalne vojske Schönerejeve; a hotečemu izogniti se tej ljuti vojski, je zašel v nevarnost, da mu boče zlastno vojsko ostati na polju, kjer ne vspevajo ni katoliške ni konservativne ideje. In potem? No potem je Dipaulijeva četa zgubila smoter svojem lastnemu življenju.

Še jedno vest nam je zabeležiti danes, ki ni sicer toliko važna, pač pa simptomatična. Schönerejeva skupina petih mož je imela sejo, kaj ukreniti po neprijetnosti, ki se je dogodila nje prvemu kričaču, in zajedno domačemu žurnalistu Schönerejevemu, posl. Iro. Schönere je zahteval, da se vsa skupina izreče solidarno z Irom, Wolf pa je zahteval, naj dokaže Iro, da ni govoril tistih besed, katere sedaj taji častno besedo. Iro je pa odvrnil, da nima družega dokaza, nego svojo častno besedo. Na to so sklenili, da mora Iro položiti svoj mandat. Vsled tega sklepa je izjavil Schönere, da ne ostane več členom skupine. Schönere je dal razumeti, da njegovi prošnji za štiritedenski dopust boče sledilo — o dloženje mandata. Zajedno je Schönere britko tožil radi vedenja prijatelja Wolfa. Sploh se misli, da skupina Schönerejeva razpade sedaj. Sic transit gloria mundi. Hitro je zadela kaznen te skrunitelje tuje časti in rušitelje rodbinske sreče družih ljudi.

Pobrežni roparji. Vsi listi poročajo o drznem nastopanju pobrežnih roparjev v Maroku, pred katerimi ni varen nikdo, ki se je izkrcal na tamošnjem obrežju. Nekateri velevlasti so sklenile, da energično nastopijo proti sultanu maroškem. Izvesti bočejo akcijo proti njemu in poslati vojaštva na maroško ozemlje, da ukroti bandite. Zlasti portugalska in italijanska vlada delata resne korake za odstranitev tega zla. Italijanski in portugalski zastopniki v Tangerju zahtevajo od tamošnje vlade osvoboditev ujetnikov italijanskih in portugalskih in so ponudili piratom 20.000 pezetov za odkupnino svojih vojakov. Razbojniki pa se ne menijo za kako odkupnino, marveč pravijo, da ujetnikov tako dolgo ne izročé, dokler bodo ujeti njihovi tovariši v Alhummamas.

Stvar pojde težko, ker je na strani razbojnikov sultan maroški sam.

Treba boče morda celo resne vojne demonstracije, da se ukrote razbojniki z sultanom vred.

Različne vesti.

Delavska zavarovalnica za slučaj nezgod v Trstu. Čestitim našim čitateljem je znano, da je bilo načelnistvo tržaške delavske zavarovalnice za slučaj nezgod razpuščeno na svojo ali uprav na prošnjo večine poslednjega načelnistva. Ti prošnji je dala povod izprememba določil § 12 zavarovalničnega štatuta, kjer so v svrhu volitve načelnistva vse dotične delovršbe razvrščene v šest kategorij. Izprememba omenjenega paragrafa je bila pač potrebna, ker se je dolžnost zavarovanja delavcev za slučaj nezgod zakonitim potem raztegnila na celo vrsto podjetij, katera prej niso bila podvržena zavarovanju. Ta na novo pritegnena podjetja je bilo uvrstiti v napominano, zakonito ustanovičeno šestorico kategorij, izmed katerih po tri vsaki dve leti na novo volijo svoje zastopnike v načelnistvu in njihove namestnike. Vse druge delavske zavarovalnice za slučaj nezgod se postopale o tej uvrstitvi tako, da so tista podjetja, ki so bila na novo pritegnena dolžnosti zavarovanja, potaknile v obstoječe kategorije, ne da bi sicer izpremenile prejšnjo razvrstitev. Tržaška zavarovalnica pa je razbrskala vse kategorije in jih skoro popolnem prekucnila: neizpremenjena je ostala samo jedna, namreč tretja kategorija! Merodajna tržaška gospóda, ki je izvolila to „kombinacijo“, je dobro vedela, kaj dela in — zato je izprožila herojično misel, da načelnistvo samo predlaga svoj razpust, češ, da bi bile nekatere vrste podjetij prikrajšane v svoji volilni pravici, ako bi se vršile dopolnilne volitve v dozdanjem redu. In visoka vlada je izprevidela, da je to res, to se pravi, da ima tista merodajna tržaška gospóda prav, in visoka vlada je ugodila ti gospódi! Zelo zanimivo bi bilo in močno nas mika še katero reči o računovani izpremembi najvažnejših določil štatuta tržaške delavske zavarovalnice in o visoke vlade blagonaklonjenosti napram ti „napredni“ preosnovi, toda ta prijetni posel moramo odložiti na boljji čas, ker za zdaj se nam je baviti pred vsem s prihodnjimi novimi volitvami v zavarovalnično načelnistvo. Za te volitve je zlasti treba vedeti vsakemu volilnemu upravičencu, v katero iz nova „prikrojenih“ volilnih kategorij spada njegova delovršba. Zato prijavljamo nastopno zdaj veljavno besedilo že navedenega § 12, po katerem spadajo v kategorijo 1. Železnice, podjetja za prevažanje, skladišča blaga, grabačije (baggeren). — 2. Rudniki, fužine, obdelava kovin, stroji, orodje itd. — 3. Kemična obrtnost, kurilne in svetilne tvarine, živež in užitne stvari. — 4. Kamenje in razne prsti, stavbinski obrti in delo v delavnicah, gledališča, gasileci po poklicu, dimnikarji, podjetja za snaženje cest in poslopj. — 5. Tkalna obrtnost, poligrafski obrti, obleka oziroma obutev, snažilnice, kepališča. — 6. Papir in usnje, les in rezbarske tvarine, poljedelske in gozdarske delovršbe, mlini. — To je razvrstitev kategorij, po kateri se bodo vršile prihodnje volitve vsega zavarovalničnega načelnistva. Nekateri naših časnikov so z ozirom na te volitve priobčili prejšnjo razdelitev kategorij, kar bi torej kazalo popraviti, da se volilci ne bodo motili. Kdor doboče glasovnico, prepričaj se poleg družega tudi na podstavi gori razglašenega avtentičnega besedila štaturnih določil, ali je uvrščen v pravo kategorijo. Kdor najde napako, pošlji takoj reklamacije volitveni komisiji! Po „Slov. Narodu“.

Odbor pol. društva „Edinost“ bode imel svojo sejo prihodnje soboto ob 7. in pol uri zvečer.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Gretli se je nabralo v pušici-nabiralniku v „Narodnem domu“ v Barkovljah 5 glđ. 47 avč.

Iz dvornih krogov. Njeg. Veličanstvo cesar Fran Josip I. je dospel dne 13. t. m. v Gödöllő, od koder se je podal drugi dan na lev v gojzd Kiraly.

Iz Lvova se poroča 13. t. m.: Nadvojvodinja Štefanija je dospelala sinoči v Lančut, kjer se je nastanila v gradu grofa Romana Potočkega.

Častno meščanstvo je podalilo grofa Badeniju mestece Lančut v Galiciji.

Nizko maščevanje. Pred kakimi 14 dnevi smo priobčili v našem listu, kako je obč. svetovalec Zanzola zarohnel v vozu tramvaja na dotičnega kočijaža, ko je videl, da čita „Edinost“. Čes: take stvari naj se čitajo v kakem hlevu, ne pa na javnih mestih. O tej priliki smo podelili srditemu progresovcu malo lekcijo, do kje sezajo dolžnosti služabnikov do gospodarjev in kje pa se pričanjata pravica in svobodna volja slehernega človeka, tudi onega, ki si mora trdim delom svojih rok služiti vsakdanji kruh. Naša lekcija je brzkone hudo spekla dotičnega svetovalca, kajti to je gotovo, da je zahvaliti le njega prizadevanju, da je ravnateljstvo tramvaja odpustilo dotičnega kočijaža, ne da bi ga bilo zaslišalo o stvari!!! Z roparjem se pač vrši dolga sodna preiskava, zakon dovoljuje istemu vsa možna sredstva za obrambo in potem še le, ko je nedvomno dokazana njega krivda, vržejo mu zanjko okolo vratu. Naš kočijaž ni bil tako srečen: njega so odslovili, ne da bi ga bili poklicali pred-se!! To je pač nizko maščevanje od strani dotičnega občinskega svetovalca, ki je brez usmiljenja izkoristil upliv svoje strauke na vse življenje v Trstu in je popolnoma pozabil na zlati rek: Noblesse oblige. Krivica pa je tem huja, ker je naše uredništvo pripravljeno potrditi tudi s prisego, da dotični kočijaž nam ni niti pisal o dogodku, niti nam ni ustmeno poročal o njem in smo zvedeli o stvari le od drugih oseb.

Nečuvveno pa je, kako je z siromakom postopal ravnatelj tramvaja, ko je prišel kočijaž k njemu z uljudno prošnjo, naj mu vendar povedo, zakaj so ga odslovili!! Ozmerjal ga je z „sleparjem“, „razcapanem“ in drugimi lepimi naslovi ter ga slednjič pahnil tja, da se je zvrnil na bližnji tramvajski voz.

To bi bilo torej zopet jedno poglavje iz „Piccolo-vega“ znamenitega spisa o tem, kako do brotno postopajo Italijani z našim slovenskim ljudstvom!

Ime kočijažu je Tomaž Zadnik, biva v ulici S. Cilino št. 2, je oženjen, ima tri otroke. Isti je še mlad, krepak. Ker mu bode sedaj seveda iskati druge službe, priporočamo ga najto-pleje slovenskim rodoljubom.

No, še nekaj bi radi povedali slovenskim socialistom na uho, da bodo vedeli, kako italijanski delavci razumejo in izvršujejo vzajemnost med delavci. Ko je videl namreč glavni kovač tramvaja, kako je ravnatelj obdelal ubogega Zadnika, prihitev je tudi on, da bi še dodal nekoliko lastnemu tovarišu, ali na srečo so drugi stopili vmes in storili konec nevrščnemu prizoru.

Kopitarjeva slavnost. In zopet se je vrčila v srci Slovenije, v beli Ljubljani, slavnost, katere meča svoje zlate žarke na zgodovino slovenskega naroda in odseva z njimi daleč čez meje naše domovine. Zopet je zagrmel mogočen glas iz naročja Slovenije, glas, ki govori sovrážnikom našega naroda svarilo, da nehajo obrekovati našo vrednost pred svetom na način, kakoršnemu so vajeni že od nekdanj. V Ljubljani se je položil dne 12. t. m. Jernej Kopitar v rodni zemlji k večnemu počitku. Slavje prenosa njegovih telesnih ostankov je bilo tako impozantno, tako mogočno, da ne more svet zahtevati lepšega dokaza o zavesti Slovencev glede svoje duševne vrednosti, in vrednosti, ki jo zavzema ta narod pod žarki slavnega imena Kopitarjevega v zgodovini človeških rodov na zemlji.

Podrobno poročati o slovesnosti pogreba v Ljubljani nam ne dopušča skromni prostor, zato je hočemo v kratkih potezah podati svojim čitateljem popis slovesnosti zadnjega pogreba onega velikega Slovenca, ki nam je rešil milo govorico slovensko

iz teme pogube, ki je takorekoč zasnoval slovenskemu narodu politično bodočnost.

Točno ob 4. uri popoldne se je dvignila iz dunajskega vlaka na južnem ljubljanskem kolodvoru bela, s tremi dunajskimi vencami odičena krsta s telesnimi ostalinami slavnega Kopitarja in se je ista prenesla v vestibul. Knezoškof ljubljanski dr. Missia, z mnogobrojno asistenco, je blagoslovil krsto in opravil sam ves cerkvenopevski obred. Na to je stopil vsenčiliščni docent dr. M. Murko pred Kopitarjevo rakev in izročil isto ljubljanskemu županu s prekrasnim nagovorom. Zahvalivši „Slovensko Matico“, ki je vedno dostojno slavila Kopitarjev spomin in zahvalivši mesto ljubljansko in deželo kranjsko, ki sta pomagali, da bo rojak, na katerega smemo biti ponosni, počival v domači zemlji poleg prvih naših buditeljev, posebno poleg njegovega mecena barona Zoisa — povdarjal je dr. Murko, da se mora pravemu znanju in resnemu delu klanjati prijatelj in neprijatelj. To je nauk, ki se ne more nikoli zadosti ponavljati, posebno pa malemu narodu ne, kakor je naš.

Nato je odgovarjal kaj lepo ljubljanski župan, gospod Ivan Hribar, prevzemši ostanke slavnega rojaka v varstvo Ljubljane. Naglašal je: ako bi se devali na tehnično talenti, gotovo bi prevagal mali narod slovenski. Samo to žalostno resnico smo morali čisto izpoznavati v naši zgodovini, da so se naši nadarjeni sinovi, živeči v tujini, le preneglo potujčili in se izneverili svojemu nesrečnemu narodu. To se ne more trditi v Jerneju Kopitarju, ki ni samo ljubil svoj narod v tujini, marveč ga tudi proslavil s svojim duhom, kakor malo kdo ali nikdo med nami. Zato se tudi danes zaveda slovenski narod časti, ki mu jo je naklonil njega slavni sin in v izražanje čuta globoke hvaležnosti kratila je stolica slovenska jedno svojih ulic po imenu velikega nam rojaka.

V imenu bele Ljubljane prevzamem sedaj od velečenjenega zastopnika dunajskega odbora umrljive ostanke neumrljivega pokojnika, da jih položimo k večnemu počitku

V zemlji slovenski, v predragi deželi, katero prisrčno je ljubil ves čas“ bile so zaključne besede župana Hribarja, katerimi je prevzel Kopitarjeve ostanke.

Na to so zapeli 70 pevcev „Glasbene Matice“ Mendelssohnov „Beati mortui“, na kar so dvignili krsto na četverovprežni gala voz in sprejeli se je jel pomikati proti pokopališču svetega Kristofa.

Med špalirjem nebrotne občinstva se je pomikal impozanten sprej, katerega so se udeležila vsa društva z zastavami in vencami in veliko število ljubljanske duhovščine. Na pokopališču je g. župnik Malenšek blagoslovil grob in prof. Levec, predsednik „Slov. Matice“, je govoril krasen, velepomemben govor, naštevaje čine slave Kopitarjeve, odmevajoče po vseh krogih učene Evrope. Ke jo navzoče občinstvo ostavilo pokopališče, ostale so le še tri osebe na gomili: bile so bližnje še živeče sorodnice Kopitarjeve, poročene v oni hiši, v kateri je zagledal luč sveta slavni Kopitar.

Po gledališki predstavi isti večer je priredil župan Hribar na čast tujim gostom bogat prijateljski sestanek „pri Slonu“, kjer se je v krasnih govorih slavilo slavno Kopitarjevo ime. To slavje je zopet pokazalo, da se umejemo tudi Slovani sniti ob takih hipih na oni višini, na kateri se shajajo drugi — „slavniši“ narodi.

Zakaj je slov. težak Poštenovič „birmal“ svoje „stare“? Na Belvederju v Trstu je več krčm. Našim ljudem je najbolj znana ona, kateri pravijo „krčma pri Štefanu“. Tu točijo vina črna in bela, nova in stara, sladka in rezka, mehka in trda — le ene vrste vina niso imeli v nedeljo zvečer, kar ni nobeno čudo — pač pa veliko čudo bi bilo, da so je imeli!

V nedeljo zvečer je bila navedena krčma polna gostov, domačih in tujih, večina je bila Slovencev. Tu se je govorilo in razpravljalo „del più e del meno“, le smeja ni bilo, ker ni bilo temu povoda. Samo Štefan se je smejal v pest, videči, kako mu teče vince rujno iz pipe v litre in „go-starke“, ter se pretvarja „u gotov novac“, rekli bi bratje nam Hrvatje. V dimu smotk, cigaret in najpriprostejšega tobaka jedva si mogel razločiti pivece, ki so prihajali in odhajali posamično, ali pa skupno. Konač da je ura odbila prvo uro mrčno, ko smo videli, kako sta ustopila dva, mož in žena, ter prisela k mizi v kotu. On je bil težak

Poštenovič, a ona njega žena. Kakor je navada, približal se je točaj tudi njima in ju vprašal: Kaj izvolita? Ta „stara“ pa je hotela pokazati svetu, da ona nosi hlače. Obrnila se je do moža, rekši: Koša, be vemo vin ščavo? — tako mečno in ostentativno, da so slišali vse kakoš v kurniku, pri ognjišču, ki so potem počile in poginile od samega smeha. Po kurjem smehu nastal je splošen krohot med pivci, ki je trajal pozno v noč. Smejalo se je in sikalo na račun „te stare“, da je bilo joj; ona pa, ne zmeivši se za to prav nič, nadaljevala je prodajati cikorje svoje, kakor: Če mi že parla taljan kva itd., kakor dela spleh večina zasutih slov. žen. Qua no gavemo vin talian! bil je odgovor točaja in bila je prisiljena piti pošteno vino domače, a ne „ščavo“, ki se nahaja le v njenih skisanih možganih.

Mož nje je le molčal in škripal z zobmi, vedeči predobro, da nima „voce in capitolo“, dulce in fuado. Nastopnega dne so se smejali vsi vprek na Belvederju, ko se zvedeli, da se je mož ohrabil, dospevši domov, ter je svojo „stare“ pošteno birmal za nje neumnost. Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. Kdor zaničuje svoj rod, svojo mater, svoj jezik, ni vreden, da ga zemlja nosi. Biti birman na stara leta ni baš ugledno. Slovenci in Slovenke, kaj vam pravi ta dogodek? Kamor ste prišli, povsodi spoštujte svoj jezik, da se pametni ljudje ne bodo smejali za vami, kakor se je zgodilo v tem slučaju. Mi moramo ponosno in visoko nositi svojo zastavo, kakor delajo tako vsi ostali narodi!

O d n o š a j.

Pévsko društvo „DANICA“ na Kontovelju. Vabi na veslico s plesom, katero priredi v nedeljo dne 17. oktobra 1897. v gostilni Štoka.

Vzpored: 1. Jenko: „Naprej“, koračnica, godba. 2. A. A. Leban: „Slovenska deklica“, mešan zbor. 3. I. pl. Zajc: „Zrinsko-Frankopanka“, godba. 4. I. pl. Zajc: „Nočni stražari“, možki zbor. 5. F. Majcen: „Lepi svet“, godba. 6. S. Gregorič: „Velikonočna“, deklamacija. 7. F. Majcen: „Pozdrav“, godba. 8. J. Laharnar: „Ženin kos“, mešan zbor. 9. F. Majcen: „Sonce jarko“, polka, godba. 10. A. Hajdrih: „Sirotka“, poluzbor sé samospevom alta. 11. I. pl. Zajc: „Zbor iz opere Zrinjski“, godba. 12. Hr. Volarič: „Vesela družba“, mešan zbor. 13. Majcen: „Slovenec sem“, podpouri. 14. J. Štoka: „Lek ljubezni“, veseloigra v dveh dejanjih. 15. I. M. Knobloch: „Sokolska koračnica“, godba. 16. Ples. Na veselici in k plesu bode sviral veteranska godba pod vodstvom g. F. Majcena. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ples traja do 5. ure zjutraj. Vstopnina: na veselico za osebo 20 nv. sedeži 10 nv. k plesu za gospode 1 glđ. za gospodične 30 nv. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor. Op. Veselica se vrši ob vsakem vremenu.

Brašno in pevsko društvo Slavec v Ricmanjih priredi v nedeljo 24. t. m. v krasnih prostorih g. Ivana Granduč „pri Domju“ veliko narodno veselico z godbo, petjem, tamburanjem, igro, srečkanjem in plesom. Pričakuje se ogromne udeležbe. Razpored priobčimo pravočasno.

Običajni veliki ples „Delalskega podpornega društva“ vršil se bode prihodnjega predpusta kakor navadno v gledališču Politeama Rossetti in sicer tretje sobote meseca februarja prihodnjega leta. Da se veselice prih. predpusta ne bodo križale na škodo pojedinih društev, moralo bi vsako naše narodno društvo naznaniti pravočasno, kje in kdaj bode imelo svojo veselico v prih. predpustu.

Dobava za vojaški érar. C. kr. intendatura 3. voja št. 6590 ex 1897 v Gradcu nam je doposlala sledeči poziv glede dobave vojaških živil:

Vojni érar kupi po trgovskih cenah:
Pšenice 4350 kvint. } na mestu založnice za moko
Rži 13800 „ } in žito v Mariboru.
potem na mestu dotičnih vojaških preskrbovalnih založišč:
Rži 7500 kv. v Gradcu, 1400 kv. v Ljubljani,
3300 „ „ Celovcu, 200 „ „ Trstu,
Ovsa 10900 „ „ Gradcu, 200 „ „ Gorici,
3300 „ „ Mariboru, 900 „ „ Pulju.

Ponudbe o prodaji se sprejemljejo do 21. oktobra t. l. ob 10. uri popoldne na intendanturi 3. voja.

Pobližni pogoji se izvedo pri vsakem preskrbljevalnem založišču potem na političnih uradih in kmetijskih družbah dotičnih krajev, kjer biva nastanjen 3. voj. (Stajersko, Koroško, Kranjsko, Istra Gorica in Gradiška.)

Zgodnja zima. Od mnogih krajev prihajajo vesti o prezgodnji zimi. V Galiciji je dne 9. t. m. močno snežilo ves dan. V rusko-poljskih pokrajinah leži sneg za čevljev visoko. — O nastopu prezgodnje zime v notranjem naše domovine smo že poročali. In tudi v Italiji je postalo nenavadno mrzlo. Iz Benetk se čujejo glasovi o velikem mrazu po vsej gorenji Italiji. V nižavah je dež in mraz, v gorovju Apenin sneži, v Abrucih so sneženi viharji in zameti. Tudi gora Etna je pokrita s snegom. Na obalah Sicilije in Sardinije so hudi viharji in plovba po morju je zaustavljena. To prezgodnje zime je smatrati bolj kitično dobo Falbovo, nego pravemu začetku zime.

Nesreča na Reki. Dne 12. t. m. je 29letni delavec Jurij Vidas ne daleč od Reke v nekem kamenolomu basal v skalo dinamitno patrono. Patrona se je užgala prenapeto in odtrgala več stotov težko skalo. Delavca je vrglo ob skalno steno in je bil takoj mrtev. Ker pa podjetnik, pri katerem je delal Vidas, ni naznanil dela in kakor se je dokazalo, tudi ni storil previdnostnih korakov za streljanje z dinamitom, so ga zaprli.

Električni jubilej. 50 let je od tega, kar je začela svetovnoznana tvrdka Siemens & Halske delovati na polju elektrike. Pred 50 leti so bili početki v elektriki še celo neznatni in danes je napredovala ta veda, katere jedna glavnih zastopnic je omenjena firma, v tolikem obsegu, da se je ta firma vspela do svetovne slave. V Ljubljani gradi sedaj ista elektrarno in v proslavo 50letnice so bila predvčerajšnjem v Ljubljani zaprta vsa večja tovarniška podjetja.

„O te ženske!“

Kako pa je v prozi? Tudi tu se je zamenjala prva kolona, in na mesto že imenovanih pripovedovalcev so stopili nove, čile moči: Go vékar, Dolenc, Murnik, Nigrin, Orel, Premec in par feljtonistov, iz ženskega kola pa nadarjena in vedno napredujoča Mária, ki si v svoji „Slovenki“ izvesno vzgoji častno število sotrudnic. In naša literatura naj bi propadala? — Pač, v jednem oziru bi sam dejal, da propadamo: nedostajajo nam namreč čitateljevi! Brezbriznost našega občinstva za literaturo je nečuvna, in neizogibna posledica bode — „krach“ slovenske literature! Zakaj tako? Ali so krivi res avtorji? — Menda ne! Meni se zdi tako-le: Starejši člani naše inteligence se, utrjeni od političnih bojov, ne brigajo, kaj pišejo „mladi“; mlajši del pa je večinoma blaziran, ki ali nič ne čita, ali pa gleda le s prezirljivim smehljajem na domače literarne proizvode, češ: mi čitamo revije; čemu nam je „Zvon“ etc. Pisatelji in pesniki nimajo več ugleda; skoro bi rekel, da gledajo ljudje z nekim pomilovalnim zaničevanjem na uboge „peresarje“, ki pišejo in pišejo, katerih pa nikdo ne čita! Res, prav je povedal Askerc nedavno! „Pa samo ustvarjajoči genij in ljubezen do umetnosti in svobodomiselnih idej priganjata naše mlade poete k delu, apatija našega občinstva za lepo književnost gotovo ne!“

Kriva je temu pač nekoliko tudi naša doba sama. Tudi Nemci jadikujejo ter se boje „kracha“; tudi tam se vedno krči število čitateljev, a iz družnega vzroka: ker — vse piše! Producira se ogromno število knjig, a nikdo jih ne kupuje; in kmalu pride tako daleč, da bodo jeli avtorji plačevati založnikom, mesto narobe. Nu, pri nas sicer ni tako, a nekaj sličnega. Nekdaj so bili redki oni, ki so znali pisati tako, da je bilo zrelo za tisk, in čim redkejši, tem uglednejši so bili „peresarji“. Dandanes pa se je s splošnim in jezikovnim napredkom tudi pri nas dokaj spremenilo v tem oziru. Večina izobražencev zna tudi dobro pisati; srelnješolci, ki so nekdanj jedva „klamfali“ neslane domače naloge, pišejo sedaj novele, ki niti slabe niso itd. Pisateljstvu se ne smatra niti več za umetnost, temveč za nekaj navadnega, za obrt, kakor čevljarstvo ali mizarstvo. Zato pa se utapljajo ljudje v raznih sportih; udajajo se duševnim in telesnim sportom. Jedni so šli med socialiste, rešujejo gospodarsko vprašanje ter prezirajo vse drugo, drugi pa vidijo izveličanje le v kolesarjenju. Za shod literatov in umetnikov se skoro nikdo ni brigal, vse pa je bilo po konci, ko je bila prva kolesarska dirka na novem dirkašču v Ljubljani! V znamenju socializma in biciklja se bliža torej a še stoletje svojemukoncu! In tu je

iskati vzroka, ako res propadajo podjetja kakor „Ljubljanski Zvon“, „Slovenska knjižnica“ i. dr. Ako napreduje število naročnikov „Dom in Sveta“, mu k temu ne pomaga vsebina, temveč jedino — slike in vspešna agitacija. In tudi to bi bilo znamenje časa, ake gledajo ljudje v beletrističnem listu le slike, kakor otroci, ki kriče: „Bildi, Bildi!“ — za vsebino pa se ne brigajo! (Pride še.)

Najnovejše vesti.

Dunaj 14. (Zbornica poslancev.) Podpredsednik vitez Abrahamovič se vrača k včerajšnjemu vprašanju posl. dr. Rusa glede razdelitve poročila kvotne deputacije in radi predložitve poverjene vsebine naredbi od dne 2. junija 1897. predstojnikom kronovin, in pravi, da poslanec dr. Rus pozna kakor člen kvotne deputacije dotične sklepe glede razdelitve poročila, katere se ne smejo prečitati, ker se imajo smatrati tajnimi. Kar pa se tiče predloge vladne odredbe od dne 2. junija 1897., s katerimi so se dala predsednikom kronovin naročila o postopanju uradnih organov na zborih in shodih, ne pristaje predsedniku, da bi mogel zahtevati kaj takega od ministerskega predsednika. Posl. dr. Rus predlaga otvoritev debate, na predlog dra. Grossa se o dr. Rusovem predlogu glasuje po imenih.

Poslanec Hofmann-Wellenhof izjavi, da bi v vsakem drugem parlamentu vlada takoj vatregla zahtev, po objavi kake tajne naredbe, ali pa da bi predsedništvo poskrbelo da se to zgodi. Govornik predlaga da se zlasti o odgovoru podpredsednika glede predloga tajne naredbe odpre debata.

Na predlog posl. Pommerja se o tem imenoma glasuje. Predlog Hofmann-Wellenhofa se odkloni.

Vlada je predložila zakonski načrt glede zavarovanja poslopij proti požaru.

Dunaj 14. Minister vnanjih stvari, grof Goluchowski, se je podal danes jutraj na svoja posestva v Kestely-ju na Ogerskem.

Pariz 14. „Journal“ zagotavlja, da je zasedanje Nikkija ob Nigru po francoskih čatah završena stvar.

Trgovinske brzovjavke in vsoti.

Stampetta. Pšenica za jesen 12.25 12.30 Pšenica za spomlad 11.87 do 11.89 Oves za jesen 6.05 6.07 —
Rž za jesen 8.55 8.60 Koruza za oktober 1897. 4.50 4.53
Pšenica nova od 78 kil. f. 12.35—12.40 od 79 kilo 12.65 12.50 od 80 kil. f. 12.50—12.55., od 81. kil. f. 12.55 12.80 od 82 kil. for. 12.65 12.70. Jedmen 6.30 9 —
proso 6.10 6.35

Pšenica: srednje porudbe, in povpraševanje dobro. Prodaja 25000 mt. st. Vreme: lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor for. 11.75 do 11.77½. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 36.12 Concasse f. 37 Cetvorni f. 37.25 v glavah f. 38.25 38.50

Havre. Kava Santos good average za oktr. 41.75 za februar 42.50

Hamburg. Santos good average za oktober 34.50, za december 34.75 za marec 35.50, za maj 35.75, mirno.

Dunajski trgoviški indeks 14. oktobra 1897	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.15	102.05
„ „ v srebru	102.20	102.30
Avstrijska rentna v listu	123.25	123.35
„ „ v kronah	101.90	101.90
Kreditni akcije	352.15	350.50
London 10 listov	119.70	119.70
Napoleoni	9.52	9.52½
20 mark	11.75	11.75
10 italij.	45.15	45.10

Dalmatinska vina

črna, na pol črna, takozvani OPOLO in nekaj belega, izredno dober tropinovec.

Vse letošnji domači pridelek.

Jamči se, da je vse pristno in naravno. Prodaja na debelo po primerno nizkih cenah

Alojzij Bratina,
občinski oskrbnik v DUBROVNIKU, Dalmacija.

Za slabotne

bolehave vesled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je železato vino lekarja Piccolija v Ljubljani.

(Dunajska cesta)

prilagočeno od mnogih zdravnikov. — Poliliterska steklenica velja 1 gl., pet poliliterskih steklenic 4 gl. 50 kr.

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. f. 58,071 673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih f. 30,541 700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894 f. 169,929 625-03

Plačana povračila:

a) v letu 1894 f. 9,737 614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894 f. 262,401 708-51

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanjnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 889/1 lastnej hiši. 13-12

Zdravljenje krvi

čaj „Tissot's red wine“ (Millefort).

Člaji kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabomu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za zdravljenje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

LA FILIALE

della

BANCA UNION

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente abbuonando l'interesse annuo

per banconote 2½% con preavviso. 5 giorni

3½% „ „ „ 12 „

3½% „ „ „ 4 mesi fisso

3½% „ „ „ 8 „

per Napoleoni 2½% con preavviso di 20 giorni

2½% „ „ „ „ 40 „

2½% „ „ „ „ 3 mesi

3 „ „ „ „ 6 „

Il nuovo tasso d'interesse principierà a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione a datare del 3 Marzo rispettivamente dal 10 Marzo a seconda del relativo preavviso.

b) In banco giro abbuonando il 2½% interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a fior. 20,000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa. Conferma versamenti in apposto libretto.

c) Conteggia per tutti i versamenti fatti in qualsiasi ora d'ufficio lavaluta del medesimo giorno.

Assume dei propri correntisti l'incasso d i conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facilità di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

e) Rilascia Vaglia del Banco di Napoli, pagabili ovunque presso gli stabilimenti del Banco e presso i suoi rappresentati e corrispondenti facilitati alla emissione degli insegni.

d) S' incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione il nuovo tasso d'interesse entrerà in vigore al 25 corr. e rispettivamente al 2 Marzo a. c. a seconda del rispettivo preavviso.

Trieste, 20. Febbraio 1896. 1 12

Tiskarna Gutenberg

filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“

13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržilom primernih cen in točne postrežbe.

Izdolovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikev, roketvorov v vsakem obsežju, brošur, plakotov cenikov, računov, memorandov, okrožnic, papirja za liste in zavitkov z napisom, naslovnih listkov jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fature Debitoren, Crediteren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjitnih časo-zapadlih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledic iz črnka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Via delle Acque 5 Trst